

Prof. dr Radojica Marušić

Nikola Gardašević, prof

POKAZATELJI SAVLADANOSTI TEHNIKE Gimnastičarskih elemenata studijskog programa Fizičke kulture

1. UVOD

Poznata je činjenica da su istraživanja vezana za probleme sportske gimnastike na našim prostorima veoma rijetka. Svakako da su mnogobrojni razlozi tako maloj zainteresovanosti stručnjaka i istraživača, ali jedan od osnovnih je to što sportska gimnastika u takmičarskom smislu skoro i ne postoji u zajednici SCG, a u nastavi fizičkog vaspitanja, iako ima veoma obimne i kvalitetne programske sadržaje od prvog razreda osnovne škole pa sve do završnog srednje, vježbama na spravama veoma malo se posvjećuje pažnja. Profesori izgleda više više vole sportske igre ili im je njih bezbjednije i jednostavnije organizovati iako dobro znaju da je osnova svake sportske aktivnosti gimnastika. Ni jedna aktivnost ne može razviti niti nadomjestiti, budućem sportistu one sposobnosti koje mu može razviti gimnastika. Kada to propustimo u procesu sportske orientacije, selekcije i specijalizacije to ostavlja trajne posledice po sportistu i sportski rezultat.,

Znanja ili usvojenosti tehnika gimnastičarskih elemenata čak i onih najjednostavnijih koje kandidati prilikom upisa na fakultet donose iz srednje škole su poražavajuća, pa im predstoji veoma naporan rad da u toku studija ovladaju tim sadržajima. Ako su studenti savladali tehniku vježbi na spravama i tlu postoji vjerovatnoća da će te programske sadržaje i realizovati, a ako nijesu onda je sasvim sigurno da neće, jer jednostavno to ne znaju.

Zbog toga se sportska gimnastika na FFK izučava sa velikim fondom časova kroz tri semestra da bi se budući stručnjaci sposobili da mogu da realizuju programske sadržaje sportske gimnastike planirane nastavnim programima u školi.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je da se utvrdi uticaj nastave sportske gimnastike na usvojenost tehnike gimnastičkih elemenata kod studenata uzrasne dobi 20-21

godina Za period jednog semestra frekvencijom vježbanja 2 časa nedeljno. U stvari to je bio osnovni podsticaj da se u živi interesovanja postavi pitanje efikasnosti nastave sportske gimnastike kod studenata fizičke kulture.

3. OSNOVNE HIPOHEZE

Na osnovu teorijske postavke i cilja istraživanja proizilaze sledeće hipoteze:

H1 – S obzirom na to da uspješnost savladavanja tehnike sportske gimnastike zavisi od uslova u kojima se realizuje nastavni proces realno je očekivati da će redovna nastava sportske gimnastike uticati na povećanje nivoa tehničke usvojenosti.

H2 – Očekuje se da će redovna nastava sportske gimnastike statistički značajno povećati nivo usvojenosti elemenata tehnike kod ispitanog uzorka.

4. NAUČNI I PRAKTIČNI ZNAČAJ ISTRAŽIVANJA

U svim oblastima ljudskog rada, pa i u nastavnoj djelatnosti, svako nastojanje i svaki pokušaj da se staro i nedovoljno efikasno zamijeni novim i efikasnijim podstićem tu djelatnost i stvara neophodne prepostavke za njeno dalje unapredjivanje. Već i sa tog stanovišta realno se može očekivati da će ovo istraživanje dati odgovarajući doprinos. Međutim, iz više razloga može se očekivati da će ono imati i znatno širi naučni i praktični značaj.

Ovo istraživanje, s obzirom na postavljene ciljeve, uzorak ispitanika i primijenjenu metodologiju treba da bude doprinos nauci u fizičkoj kulturi. Nesumnjivo je da će ono osim nekih praktičnih rješenja, dati i odgovor na pitanje efikasnosti sadašnjeg koncepta nastave sportske gimnastike studenata FFK-a. Naučna vrijednost ovoga rada ogledaće se u dobijanju valjanih informacija o tome da li i koliko redovna nastava sportske gimnastike u toku jednog semestra značajnije doprinosi stepenu usvojenosti tehnike. Samim tim otvorice se više prostora za oblikovanje novih, racionalnijih i savremenijih modela za programiranje sadržaja nastave sportske gimnastike.

Nadalje, rezultati ovog istraživanja mogu u značajnoj mjeri pomoći stručnjacima u oblasti fizičke kulture koji se bave sličnim istraživanjima i tako doprinijeti stalnoj težnji da se iznadaju najoptimalniji postupci u realizaciji programskih sadržaja sportske gimnastike za studente FFK-a.

Najzad, sasvim je izvjesno da će rezultati ovog istraživanja poslužiti kao realna podloga i podsticaj za dalja istraživanja radi traženja trajnijeg rješavanja problema efikasnosti nastave sportske gimnastike kao i fizičkog vaspitanja u opšte ovo posebno jer je eksperimentalni program realizovan na ograničenom

uzorku i odredjenom sportskom aktivnosti (studenti II godine studija Fakulteta za fizičku kulturu-sportska gimnastika) i pretpostavlja potrebu proširenja i na ostale uzrasne kategorije studenata i učenika, kao i na ostale sportske aktivnosti.

Generalizacija rezultata ovog istraživanja će biti ograničena, s obzirom na uzorak ispitanika, njihovu dob kao i ograničeni program tjelesnih aktivnosti.

5. METODE ISTRAŽIVANJA

5.1. Uzorak istraživanja

Populacija iz koje je izabran uzorak za ovo istraživanje definisan je kao populacija studenata II godine filozofskog fakulteta u Nikšiću studijskog programa fizička kultura. Uzorak su činili svi studenti II godine (muškarci), a brojao je 15 ispitanika.

5.2. Uzorak varijabli

Afekti istraživanja procjenjivani su pomoću sljedećih 25 varijabli – elemenata tehnike sportske gimnastike:

Krugovi:

- njih
- naupor vučenjem
- iskret naprijed

Razboj:

- njih u potporu
- naupor zanjihom iz potpora
- njih u uporu
- stav o ramenu (rameni sloj), kolut naprijed
- iz njiha u potporu saskok zanoženjem

Vratilo:

- klim
- njih
- naupor vučenjem
- uzmah, kovrtljaj nazad
- podmetni saskok

Konj sa hvataljkama:

- naskok do upora prednjeg, upor stražnji, upor prednji, premah lijevom, premah desnom do stava na tlu
- njih u uporu jašćem
- kolo odnožno lijevom

- kolo odnožno desnom

Preskoci:

- zgrčka
- raznoška
- odbočka

Parter:

- stav o šakama
- razovka (vaga)
- premet strance (zvijezda) u bolju stranu
- leteći kolut
- povaljka

5.3. Organizacija i postupci ocjenjivanja

Inicijalno i finalno ocjenjivanje vršili su petorica sudija ocjenama 0-5. Najniža i najveća ocjena su se eliminisale, a konačno je bila prosječna vrijednost tri preostale.

Inicijalno ocjenjivanje izvršeno je 16. februara 2004. god. tj. prvog dana rada u IV semestru kada je po nastavnom planu počela realizacija nastave sportske gimnastike. Finalno ocjenjivanje je izvršeno 31. maja, tj. na kraju IV-og semestra. Ocjenjivanje je obavljeno u prijepodnevnim časovima pri temperaturi 18-22 C°.

5.4. Metodičke obrade rezultata

U prvoj fazi analize rezultata izračunati su osnovni deskriptivni statistički pokazatelji posebno za inicijalno, a posebno za finalno ocjenjivanje.

Vrednovanje efikasnosti nastave sportske gimnastike izvršen je testiranjem razlika aritmetičkih sredina preko studentskog T-testa za male uzorke. Statistička značajnost uterdjivano je na nivou 5% greške i manje.

6. REZULTATI I DISKUSIJA

Da bi se utvrdili uticaji postojećeg modela nastave sportske gimnastike na savladanost tehnike gimnastičkih elemenata, a time dali odgovor na postavljeni cilj istraživanja neophodno je analizirati rezultate kako inicijalnog tako i finalnog ocjenjivanja.

U tabeli 1 su prikazani osnovni statistički pokazatelji na inicijalnom ocjenjivanju. Varijable su svrstane u 6 grupa – šest sprava gimnastičkog višeboja za muškarce.

Tabela 1

INICIJALNO OCJENJIVANJE							
Rb	Var.	N	X	S.D.	S.G.	Min.	Max.
Krugovi							
1	<i>Njih</i>	15	1.16	1	0.26	0.6	1.71
2	<i>naupor vučenjem</i>	15	0.39	1.07	0.28	0.2	0.99
3	<i>iskret naprijed</i>	15	0	0	0	0	0
Razboj							
4	<i>njih u potporu</i>	15	1.95	1.45	0.37	0	4.36
5	<i>naupor zanjihom iz potpora</i>	15	1.88	1.27	0.33	0	3.93
6	<i>njih u uporu</i>	15	1.57	1.31	0.34	0	4.2
7	<i>stav o ramenu (rameni sloj), kolut naprijed</i>	15	1.6	1.4	0.36	0	3.76
8	<i>iz njija u potporu saskok zanoženjem</i>	15	1.76	1.51	0.39	0	4.03
Vratilo							
9	<i>Klim</i>	15	1.04	1.26	0.32	0.3	3.66
10	<i>Njih</i>	15	0.95	1.02	0.26	0	3.66
11	<i>naupor vučenjem</i>	15	0.53	1.11	0.29	0	2.83
12	<i>uzmah, kovrtljaj nazad</i>	15	0.22	0.85	0.22	0	3.3
13	<i>podmetni saskok</i>	15	0.17	0.66	0.17	0	2.56
Konj sa hvataljkama							
14	<i>naskok do upora prednjeg, upor stražnji, upor prednji, premah lijevom, premah desnom do stava na tlu</i>	15	0.84	0.67	0.17	0.16	2.63
15	<i>njih u uporu jašućem</i>	15	0.17	0.66	0.17	0	2.56
16	<i>kolo odnožno lijevom</i>	15	0.27	0.75	0.19	0	2.9
17	<i>kolo odnožno desnom</i>	15	1.07	0.84	0.22	0	2.76
Preskoci							
18	<i>Zgrčka</i>	15	0.72	0.56	0.14	0	2.13
19	<i>Raznoška</i>	15	0.88	0.66	0.17	0	2.46
20	<i>Odbočka</i>	15	0.39	0.56	0.14	0	2.26
Parter							
21	<i>stav o šakama</i>	15	1.47	2.19	0.56	0	3.8
22	<i>razovka (vaga)</i>	15	1.29	1.19	0.31	0	3.63
23	<i>premet strance (zvijezda) u bolju stranu</i>	15	1.12	1.24	0.32	0	3.16
24	<i>leteći kolut</i>	15	0.74	0.99	0.25	0	2.93
25	<i>Povaljka</i>	15	1.1	1.05	0.27	0	3.03

Analizirajući aritmetičke sredine ocjena koje prikazuju usvojeno znanje tehnike gimnastičkih elemenata, stečeno u prethodnim stepenima školovanja, možemo zaključiti da one odgovaraju očekivanim vrijednostima obzirom na pažnju koja se pridaje vježbama na spravama i tlu u školi. No svakako oni ne

odgovaraju, bolje reći ne bi smjeli da budu ovakvi kada su u pitanju oni koji su se opredijelili da kao najbolji po svojim motoričkim i sportskim sposobnostima studiraju fizičku kulturu. Možemo samo zamisliti kakvi bi bili rezultati onih što se opredjeluju za neke druge studije.

Tabela 2.

FINALNO OCJENJIVANJE							
Rb	Var.	N	X	S.D.	S.G.	Min.	Max.
Krugovi							
1	<i>Njih</i>	15	2.17	1.35	0.35	1.42	2.92
2	<i>naupor vučenjem</i>	15	1.01	1.71	0.44	0.3	1.96
3	<i>iskret naprijed</i>	15	0.32	0.84	0.22	0.15	0.78
Razboj							
4	<i>njih u potporu</i>	15	2.98	1.39	0.36	0	4.67
5	<i>naupor zanjihom iz potpora</i>	15	2.74	1.38	0.36	0	4.8
6	<i>njih u uporu</i>	15	2.56	1.47	0.38	0	4.83
7	<i>stav o ramenu (rameni sloj), kolut naprijed</i>	15	2.64	1.52	0.39	0	4.48
8	<i>iz njija u potporu saskok zanoženjem</i>	15	2.37	1.59	0.41	0	4.26
Vratilo							
9	<i>klim</i>	15	2.98	1.73	0.44	0.26	4.95
10	<i>njih</i>	15	2.25	1.22	0.31	0.46	4.76
11	<i>naupor vučenjem</i>	15	1.29	1.39	0.36	0	3.76
12	<i>uzmah, kovrtljaj nazad</i>	15	1.69	1.72	0.44	0	4.21
13	<i>podmetni saskok</i>	15	0.97	1.45	0.37	0	3.13
Konj sa hvataljkama							
14	<i>naskok do upora prednjeg, upor stražnji, upor prednji, premah lijevom, premah desnom do stava na tlu</i>	15	1.55	0.98	0.25	0.55	3.95
15	<i>njih u uporu jašućem</i>	15	0.94	1.08	0.28	0	3.76
16	<i>kolo odnožno lijevom</i>	15	0.89	0.97	0.25	0	3.58
17	<i>kolo odnožno desnom</i>	15	4.49	3.41	0.88	0.03	4.16
Preskoci							
18	<i>zgrčka</i>	15	1.46	0.89	0.23	0.38	3.5
19	<i>raznoška</i>	15	1.73	0.95	0.24	0.53	3.5
20	<i>odbočka</i>	15	3.72	2.69	0.69	0	3.33
Parter							
21	<i>stav o šakama</i>	15	2.21	1.38	0.35	0	4.41
22	<i>razovka (vaga)</i>	15	3.11	1.86	0.48	1.4	4
23	<i>premet strance (zvijezda) u bolju stranu</i>	15	1.98	1.47	0.38	0	4.43
24	<i>leteći kolut</i>	15	1.73	1.28	0.33	0	4.23
25	<i>povaljka</i>	15	2.05	1.24	0.32	0	3.9

Tabela 3.

Rb	Var.	N	X inic	X fin	T	p
Krugovi						
1	<i>Njih</i>	15	1.16	2.17	3.77	0.009
2	<i>naupor vučenjem</i>	15	0.39	1.01	1.89	0.079
3	<i>iskret naprijed</i>	15	0	0.32	1.46	0.167
Razboj						
4	<i>njih u potporu</i>	15	1.95	2.98	3.98	0.001
5	<i>naupor zanjihom iz potpora</i>	15	1.88	2.74	5.36	0.000
6	<i>njih u uporu</i>	15	1.57	2.56	3.83	0.002
7	<i>stav o ramenu (rameni sloj), kolut naprijed</i>	15	1.6	2.64	3.66	0.003
8	<i>iz njiha u potporu saskok zanoženjem</i>	15	1.76	2.37	4.01	0.001
Vratilo						
9	<i>Klim</i>	15	1.04	2.98	5.03	0.000
10	<i>Njih</i>	15	0.95	2.25	4.72	0.000
11	<i>naupor vučenjem</i>	15	0.53	1.29	2.29	0.038
12	<i>uzmah, kovrtljaj nazad</i>	15	0.22	1.69	3.68	0.002
13	<i>podmetni saskok</i>	15	0.17	0.97	2.5	0.025
Konj sa hvataljkama						
14	<i>naskok do upora prednjeg, upor stražnji, upor prednji, premah lijevom, premah desnom do stava na tlu</i>	15	0.84	1.55	6.46	0.000
15	<i>njih u uporu jašućem</i>	15	0.17	0.94	3.97	0.001
16	<i>kolo odnožno lijevom</i>	15	0.27	0.89	3.98	0.000
17	<i>kolo odnožno desnom</i>	15	1.07	4.89	5.53	0.000
Preskoci						
18	<i>Zgrčka</i>	15	0.72	1.46	4.39	0.001
19	<i>Raznoška</i>	15	0.88	1.73	4.89	0.000
20	<i>Odbočka</i>	15	0.39	3.72	5.52	0.000
Parter						
21	<i>stav o šakama</i>	15	1.47	2.21	1.69	0.112
22	<i>razovka (vaga)</i>	15	1.29	3.11	3.26	0.006
23	<i>premet strance (zvijezda) u bolju stranu</i>	15	1.12	1.98	3.88	0.002
24	<i>leteći kolut</i>	15	0.74	1.73	5.61	0.000
25	<i>Povaljka</i>	15	1.1	2.05	5.27	0.000

Uporedjujući rezultate prosječnih vrijednosti I i II ocjenjivanje vidljivo je da je došlo do poboljšanja rezultata u finalnom mjerenu kod svih testiranih varijabli. Svakako da su aritmetičke sredine i u finalnom mjerenu dosta niske, ali očito je da su statistički značajne na nivou 0,05% kod 22 varijable. Jedino

kod napora vučenjem i iskreta naprijed na krugovima, kao i kod stava o šakama na tlu nije došlo do statističkih promjena na zadanom nivou.

Interesantno je da je i napor vučenja na vratilu blizu granice zadanog nivoa (0,038) što nas upućuje da studenti nemaju dovoljno snage, mišića, ruka i ramenog pojasa, što je preduslov za izvodjenje naupora.

Bez obzira na statističku značajnost najbolje rezultate ispitanici su postigli kod varijabli 17 – koli odnožno desnom i 20- odbočka. Ovo bi mogli objasniti time što su jedna i druga tehnika manje «opasne», tj. nema straha od povredjivanja.

Tabela 4.

UPOREDNI REZULTATI INICIJALNOG I FINALNOG OCJENJIVANJA					
Var.	N	X inic	X fin	T	P
Krugovi	15	0.52	1.17	3.47	0.004
Razboj	15	2.46	3.6	6.34	0.000
Vratilo	15	0.58	1.84	5.06	0.000
Konj sa hvataljkama	15	0.59	1.55	6.49	0.000
Preskoci	15	0.66	2.3	5.71	0.000
Parter	15	1.14	2.22	4.84	0.000

Gledano ukupno po spravama najznačajniji napredak je ostvaren kod preskoka, dok su krugovi sprava na kojoj se najmanje napreduvalo.

8. ZAKLJUČCI

Rezultati ovog istraživanja, posebno inicijalnog mjerjenja ukazuju da studenti FFK nemaju gotovo nikakvog predznaka iz tehnike gimnastičkih elemenata.

Finalni rezultati pokazuju da je za relativno kratko vrijeme moguće i u ovim godinama (20-21) postići vidan napredak. Svakako da je nedeljni fond od dva časa odgovarajući faktor za veći napredak.

Mišljenja samo da nedeljni fond časova sportske gimnastike treba povećati, pojačati intezitet, a smanjiti obim sa tri na dva semestra.

LITERATURA

1. Bala, G.: Vežbe na spravama, FFK Novi Sad, 1981.
2. Ilić, M.: Sportska Gimnastika, Partizan, Beograd, 1980.
3. Marušić, R.: Sportska Gimnastika kao izborna nastava u osnovnoj školi, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2001.
4. Petrović, J. i saradnici.: Sportska gimnastika, II deo, FFK Beograd, 1995.

„Dan”, 25. februar 2005.

**ПРИПРЕМЕ ЗА ПРВИ КОНГРЕС И ДРУГУ НАУЧНУ
МЕЂУНАРОДНУ КОНФЕРЕНЦИЈУ
ЦРНОГОРСКЕ СПОРТСКЕ АКАДЕМИЈЕ (3)**

Радови сложени по сродности тема

• У Котору ће се од 31. марта до 2. априла ове године одржати Први конгрес Црногорске спортске академије и Друга научна међународна конференција Црногорске спортске академије

На адресу организатора стигло је чак 111 радова на теме: I. Методологија и технологија ради у спорту и 2. Друштвено-економски однос у спорту, који ће бити смештени и представљани по сродности тема. У првом подједиње петка смо објавили списак од 79 радова пријављених да Први међународни конгрес ЦСА и Другу међународну научну конференцију ЦСА, а у данашњем броју дајемо списак преосталих радова:

80. Бранимир Микић, Гргју Јејковић, Марко Јельковић (Факултет физичке културе, Српско Сарајево, Босна и Херцеговина): „Интерактивно учение у настави физичког васпитања“.

82. Доц. др. Проско Драгосављевић, доц. др. Предраг Драгосављевић, доц. др. Малиша Радошевић (Факултет физичке културе, Српско Сарајево, Босна и Херцеговина): „Слободно време као фактор спорте рекреације“.

83. Доц. др. Јавуд Јанковић (Факултет физичке културе, Српско Сарајево, Босна и Херцеговина): „Рехабилитација у спорту“.

85. Младраг Којић (Факултет физичке културе, Ниш): „Разлике у неким моторичким способностима код ученика обухваченим наставним и ванинаставним активностима из школске“.

86. Ивана Ђорђић (Факултет физичке културе, Ниш): „Разлике код кожних набора и ситуационо- моторичких способности под утицајем припремног периода врхунских рукометница“.

87. Мр. Јенин Мутап, доц. др. Евнер Мелник (Форум индивидуалних наставних и научних садржина Нови Пазар): „Утицај наставе физичког васпитања различитих програмских садрžaja на перформације моторичких способности“.

88. Афредаца Црнишанић: „Утицај енглеског језика на развој спорта и културе“.

89. Доц. др. Милош Николић (Медицински факултет, Ниш): „Историјска методологија, значај и примена“.

Са конгреса ЦСА

90. Доц. др. Јелена Жиковић (Учитељски факултет, Сомбор), др. Милош Николић (Медицински факултет, Сомбор), др. Милош Николовић (Учитељски факултет, Ниш): „Изборно-рекреативна настава као фактор различитих ставова о физичком васпитању“.

91. Mr. Божидар Чуровић (Филозофски факултет, Никшић): „Иновације у обуџавању смећа у одбору“.

92. Проф. др. Ружена Поповић, Мирјана Вуксановић (Факултет физичке културе, Ниш): „Психосоцијални развој дјеце у ринчи и плес-покрет-пројекцији као еколошки програм“.

93. Ненад Живановић (Факултет физичке културе, Ниш): „Испитивање наступа на спортском узети и падовима“.

94. Проф. др. Предраг Немец (Факултет за менаџмент у спорту УБК, Београд): „Атлетичарски у спорту“.

95. Доц. др. Милан Југовић (Медицински центар, Нови Пазар), Шефферт Грачанић, проф. (Спортска хале, Нови Пазар): „Методски приступи обуџавању неипливача са освртом на здравствени ефекат и пружање прве помоћи“.

96. Mr. Трунић Ненад (Виша школа за спортске тренере, Београд): „Значај општих и специфичних моторичких способности кошаркаша као диспозиција за успешно играње кошарке“.

97. Доц. др. Малиша Радовић (Филозофски факултет, Никшић): „Соколство у Никшићу“.

98. Ернест Калаџ (Карате савез Њемачке): „Карате за инвалиде“.

99. Љубомир Јладеновић (Београд): „Издавање квалитета“.

100. Јасмин Јовановић (Факултет за менаџмент у спорту Универзитета Карловог, Прага): „Примена спортивког менаџмента у управљању професионалним кошарашким клубом“.

101. Доц. др. Звездан Савић (Факултет физичке културе, Ниш): „Историјска методологија, значај и примена“.

[крај]